

VZE-mail NIEUWS

Zaandam, 26 februari 2009,

Beste leden.

Dit is een proef-brief. Want nog niet alle leden hebben kans gehad zich voor VZE-mail NIEUWS aan te melden. Er is nogal wat te doen om bedreigd erfgoed in de Zaanstreek op dit moment. Even kort over het belang ervan en onze inzet ervoor.

Zaans Erfgoed heeft zich stevig geweerd in de partijen die zich roerden om de dreigende sloop voor het 'Weversend', Padlaan 1 in Krommenie af te wenden.

Inmiddels is ons verzoek om 'voorbescherming' geslaagd en is Zaanstad bezig het pand op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen. Daarmee is het in prima staat verkerende pakhuis voorlopig veilig.

Het 'Weversend' staat voor de zeildoekweverij die van de 17^e tot de 20 eeuw van groot belang was voor de economie van Krommenie. Hennepkloppers, thuisnijverheid, opslag, bewerking en handel in zeildoek gaven werk aan duizenden Krommeniërs. Tussen 1725 en 1825 werkten op jaarbasis zo'n 2315 wevers aan dit product en produceerden zij gemiddeld 30.000 rollen zeildoek met een lengte van 1000 km. De rolreders van Krommenie - waaronder de onderneming Kaars Sijpestein, eigenaren van pakhuis 'het Weversend' vormden daarin een belangrijke schakel. Tot het tijdperk van de stoom en verdere industrialisatie (en dus mechanisatie) intrad en de thuisweverij 'verdampte'.

Veel energie van Zaans Erfgoed zit ook in een bouwhistorische opname van de 17 eeuwse molenschuur van de voormalige oliemolen de Paauw in Nauerna.

Gemaakt nadat vorig jaar november bleek dat de schuur met sloop werd bedreigd. Samen met leden van Zaanse Molen en de Archeologische Werkgroep in de Zaanstreek maakte Zaans Erfgoed een uitgebreid rapport dat onlangs aan de gemeente Zaanstad is aangeboden. Vergezeld van een verzoek tot bescherming via de gemeentelijke monumentenlijst.

De schuur staat ten noorden van Nauerna aan de westoever van de Nauernasche Vaart. Het bouwjaar van oliemolen de Paauw is vermoedelijk 1669.

Foto vóór 1896. Van links naar rechts: blokmaalderswoning, schuur, oliehuys, oliemolen.

De bedreigde schuur is nog altijd te herkennen als een molenschuur.

Tussen Westzaan en Assendelft is het de laatste die nog bestaat.
De schuur moet gelijk met de molen zijn gebouwd. Een deel ervan was ingericht als woonhuis voor de blokmaaijder. De bedrijfsleider van een oliemolen. Dit was zeldzaam omdat er bij Zaanse industriemolens bijna nooit werd gewoond. De constructie van deze schuur is uniek door de combinatie van dekbalk- en ankerbalkgebinten.

De blokmaaijderswoning

In de molenschuur zijn na 1896 vier woningen bijgebouwd. Van de vijf woningen is de meest zuidelijke tot zomer 2008 bewoond geweest. De overige vier zijn na 1964 veranderd in werkplaats en in opslagruimte.

Aanbevolen wordt om ook een bouwhistorische ontleding uit te voeren.

En als laatste, nog een succesje:

Onlangs is na langdurig juridisch touwtrekken door Zaanse Erfgoed en gemeente Wormerland ook het pakhuis 'Wormerveer' op het terrein van ADM Cocoa in in Wormer 'gered'. Het is nu een gemeentelijk monument.

Dit pakhuis is het laatste van een serie fabrieken die in de beginfase van het stoomtijdperk werden gebouwd door het voormalig molenmakersbedrijf Gorter uit Wormerveer. Het gebouw heeft een volledig houtskelet en bakstenen gevel en is de laatste representant van het in die tijd toegepaste neo-classicisme.

Inmiddels is de expositie Hergebruik van industrieel erfgoed in het voormalig Verkade-complex aan de Zaan met succes afgesloten. Het betrof een samenwerkingsproject van stichting Babel, podium voor kwaliteit en vormgeving en Vereniging Zaanse Erfgoed. De expositie werd door rond 1800 mensen bezocht. Ook het boek Van Wind naar Stoom, studie naar een bouwkundige omslag in de industriële historie van de Zaanstreek, van ere-lid architect Jaap Schipper en architectuurhistorica Maura Huig, vond gretig aftrek. Diverse scholen ontdekten de educatieve waarde van het gebodene.

Zaandam, 26 februari 2009